

CLEVELANDSKA AMERIKA

Naročnina
\$2.00
na leto.

Clevelandská Amerika
6119 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO.

STEV. 27. NO. 27.

CLEVELAND, OHIO, V TOREK 5. APRILA 1910.

VOL. III.

Iz delavskih krogov

**ZELEZNICARJI RAZNIH
ZELEZNIC SE PRIPRAV-
LJAJO NA ŠTRAJK
ZA POVEČANJE
PLAČE.**

V Wisconsinu so pričeli štrajkati delavci večjih pivovarov: mnogo štrajkov.

ZELEZNISKI URADNIKI.

Albany, N. Y., 2. aprila. — Tu so se zbrali uradniki zvezne železniške sprevodnikov, da se posvetijo o sporu, ki je nastal med sprevodniki železnice Delaware & Hudson in med železniškim vodstvom. Uradniki zvezne železnice so bili nedavno prej. pooblašeni, da sličejo štrajku, če železnica ne ugodí njih zahtevam.

Iz Watertowna se poroča, da dobe vsi železniški kleriki N. Y. Central železnice po višino plačo za sedem odstotkov.

Iz Louisville, Ky., se poroča, da se je več sto štrajkujočih delavcev danes napotilo proti poslojpu American Tobacco Co. in poskušali so, da pregovore delavce, ki so se tam delali, za štrajk. Število štrajkujočih žensk in moških znaša sedaj 3200. Trust za tobak je moral zapreti štiri tovarne, ker primankuje delavcev.

V Chicagu je pričelo večeraj štrajkati 1000 barvarjev; zahtevajo pet centov več na uro za svoje delo. Splošno se pričakuje, da naraste to število kmalu na 4000 barvarjev.

V Syracusu je prenehalo danes z delom 900 tesarjev, ker niso dobili povišane plače pet centov na uro, kakor so zahtevali. Vsled tega počiva vsa zidarska obrt v tem mestu.

Se iz mnogih drugih krajev se poroča o štrajkih, kjer povsod delavci zahtevajo povišano plačo. Po nekod jo dobijo takoj, dočim se drugje družbe trdovratno branijo povišati plačo.

\$10.000 za deklico.

Louisville, Ky., 3. aprila. — Tukajšnjemu trgovcu Kellnerju so roparji lansko leto odvedli 8 let staro hčerko Ano. Vsa poizvedovanja so bila zaman. Pretekli teden pa je dobil Kellner pismo od roparjev, v katerem se mu naznanja, da dobi hčer nazaj, če plača \$10.000 odkupnine in se s prisego zaveže, da ne bo sodnijskim postopkom postopal napram roparjem. Kellner se je v vsem tem zavezal, in jutri se napoti iz mesta z \$10.000, da reši svojo hčer. Kellner v resnici neče preganjati roparje.

Razstrelba v smodnišnici.

Scranton, Pa., 2. aprila. — V minulo št. 1. od "Rushdale Powder Works", ne daleč od tukaj, se je včeraj pripetila razstrelba, pri kateri sta bila dva delavca ubita in trije močno ranjeni. Min je popolnoma razdejan ter znaša skupna škoda pol milijona dolarjev.

Papež in Roosevelt.

**ROOSEVELT JE PRIŠEL
V RIM. Vendar ga
SVETI OČE NI HO-
TEL SPREJETI.**

Stavil je iste pogoje za sprejem kot prej ekspresedniku Fairbanksu.

ROOSEVELT UZALJEN.

Rim, 3. aprila. — Pod istimi pogoji, kakor pred mesecem za ekspresednika Zjedinenih držav, se je zavrnila avdienca ekspresednika Roosevelta, pri papežu v Vatikanu. Ko se je naznanilo, da pride Roosevelt v Rim, toda ne bo obiskal papeža, je to poročilo vzbudilo splošno začudenje.

Roosevelt je časa dopisoval papežu, ki ga je sveto očetu. Papež iste pogoje za sprejem pri Fairbanksu, Roosevelt je izjavil, da se ne zaveda, v javnosti ne sme naporno razlagati, ker vzrok nesprejetja po papežu je popolnoma osebna. Pogoji, pod katerimi bi bil Roosevelt dovoljen vstop v Vatikan, so sledeči: Roosevelt mora obljubiti, da ne bo obiskal vseh organizacij v Rimu. Isti pogoj je bil stavljen tudi Fairbanksu, ki je pa govoril pri metodistiškem zborovanju, radi česar ni mogel v Vatikan.

Vest, da Roosevelt ne bo sprejet v Vatikanu, je vzbudila velikansko začudenje po celnem svetu. Ameriški prelaj v Rimu so se sicer zelo trudili, da bi dosegli Rooseveltu sprejem, vendar je bilo vse zaman, ker papežev državni tajnik je odločno proti sprejemu, če Roosevelt ne spolne danih pogojev.

Nove obleke za jetnike.

Pittsburg, Pa., 2. aprila. — Tukajšnji zapor so se zadnje čase tako napolnili z različnimi "imennimi" jetniki, ki so sami bankirji in mestni svetniki, da je vodja zaporov odločil, da se vsem jetnikom preskrbi boljša obleka. Dosedaj so nosili cehrno uniformo, dočim dobe odsej naprej modro "uniformo". Le najhujši trmoglavci bodo še naprej nosili cehrine "uniforme".

1000 zamorcev na štrajku.

Louisville, Ky., 3. aprila. — V tukajšnji tovarni, ki je lastnina trusta za tobak je danes pričelo s štrajkom, tisoč zamorcev, moških in ženskih. Zamorci zahtevajo pol odstotno višanje plače. V celem je sedaj nad 2000 uslužbencev omenjene tovarne na štrajku. Tobačni trust se stanovitno brani povečati plačo, dasi zahtevajo delavci jako malo. Prišlo je do več izgrediv, kjer pa nihče ni bil ranjen.

Menelik ni umrl.

Pariz, Francija, 2. aprila. — Sem je prišlo včeraj poročilo, da abasinski kralj Menelik v resnici ni umrl, pač pa še vedno živi. Vesti o smrti so izmišljene.

Slovenci smo!

**ROJAKI SE OPOZARJAJO,
DA ODGOVARJAJO
PRAVILNO PRI
LJUDSKEM
ŠTETJU.**

Vsak naj izjavi, ko se ga vpraša za narodnost, da je Slovenec.

"AVSTRIJCEV" NE POZ NAMO.

Ker je kongres sklenil, da se vsi letos trinajsto štetje prebivalstva Zjedinenih držav in ker je bilo sklenjeno, da si prebivalci, ki so prišli iz inozemskih držav, ne bodo popisovali po državah, temveč po narodnostih, tedaj je dolžnost vsakega Slovence, ki je bivač v Zjedinenih državah, da odgovori na vprašanje števitelja, katere narodnosti je. "Slovenec" sem. Dosedaj so nas povsod zapisovali med "Avstrijci", kar je največja stvar, ki nam jo ničesar skupnega, kot lačnega dvoglavega orla in podložništvo cesarju.

Štetje ljudstva se prične 15. aprila. Ta dan bo slo tisoč števiteljev med ljudi in izpraševalo ljudi, od kod so prišli, koliko časa so v Zjedinenih državah, kje so bili rojeni itd. Kadar pride tako oseba v vašo hišo, sprejmite jo uljudno, odgovarjajte kolikor mogoče natančno na vsa vprašanja, kakor se zahteva, in ko pride do vprašanja, katere narodnosti ste, recite ponosno: "Slovenec sem", in ko pride do vprašanja, iz katere države, recite iz Avstro-Ogrske. Popolnoma mirne vesti daste lahko vsa pojasnila, za kateri vas bodo vpraševali, ker ti odgovori niso v nobeni zvezi z nobeno drugo oblastjo kakor cenzilno, ki hoče poizvedeti število prebivalstva Zjed. drž.

Le potem, ko bo vsak odgovoril na vprašanja: "Slovenec sem" tedaj bomo šele pravilno zvedeli, koliko nas je v Zjedinenih državah.

POLOŽAJ V LIBERIJU.

Mala zamorska republika je pregnala Nemce iz svojih luk.

Washington, 1. aprila. — Sem je dospelo poročilo, da je vlada zamorske republike Liberia v Afriki poglajala iz svoje luke nemško križarko "Sperber". Kapitan te križarke je hotel izkrcati mornarje na suho, in takoj ko je zvedela to liberijska vlada, je poslala kapitanu povelje, da mora v 36 urah odpluti ali pa nositi posledice. Nemci so jo s svojo barko takoj popihali.

Zvezina vlada je poklicala križarko "Birmingham", ki je neke v južno-afriških vodah, da se takoj poda v luko mesta Moravie, ki je glavno mesto republike Liberia. Na krovu te ladje je tudi Mr. Lyons, ameriški poslanik pri liberijski vladi. Ameriška vlada s skrbjo opazuje položaj v republiki Liberiji. Križarka "Des Moines", ki je sedaj v Hampton Roads, je tudi dobila večeraj povelje, da se poda v Moravio. Tja dospe 1. majnika.

Premogarski štrajk

**ŠTRAJK PREMOGARJEV,
KI SE JE ZAČEL PRVE-
GA APRILA, SE NI
KONČAN.**

Predsednik organizacije premogarjev je na potovanju po štrajkuških okrajih.

NOVICE IZ PENNSYLVANIE.

Pittsburg, Pa., 2. aprila. — Med lastniki premogovih rogov meškega premoga in med premogarji po celi Ameriki se nadaljuje pogajanja glede nove plačilne lestvice za premogarje. Danes pričakuje tukaj Thomas Lewis, predsednik United Mine Workers of America, ki se je včeraj in danes mudil po premogarskih okrajih države Illinois. Zastopniki od Pittsburg Coal Operators družbe so se danes sešli z Francis J. Johnson, ki je predsednik organizacije premogarjev petega dneva. Lastniki premogovih rudnikov so se izjavili, da radi doboljše zvišanje plače na 555 odstotkov poboljšanja plače pri tem premogu, kakor premogarji zahtevajo. Včeraj se je nekaj naznanilo, da se vsi lastniki premogovih rudnikov premogarskih rogov isto dovolijo svojim unijskim in nemijskim delavcem.

Iz Pittsburga se tudi poroča, da je država sklenila začeti obravnavo proti Imperial Glass Co., ki kontrolira steklo in prav samovoljno določuje cene vsem steklenim izdelkom. S tem je prekršila Shermanov antitrustni zakon.

Pittsburg, Pa., 2. aprila. Včeraj se je vršilo tu velikansko zborovanje meščanov, ki so se zbrali, da protestirajo proti velikanskim goljufijam, ki so se vršile v mestni zbornici, ozimrona proti graftu, ki so ga gojili mestni svetniki. Ko so se posvetovali, kako bi se prišlo v okoliš takim graftarjem v bodočnosti, je prišlo do viharnih prizorov. Predsednik lige volivcev je imel oster govor, v katerem je najstrože napadal župana. Medtem govorom je pa prišel župan sam v dvorano in si naredil pot do govorniške mize. Z glasnim živživanjem ga je sprejela množica, ki je bila navdušena po prejšnjem govoru.

Opravičeval se je, da on ni v nikaki zvezi z goljufijami, ki so se godile med mestnimi svetniki, in da si on lahko o pere roke v nedolžnosti. Njegov govor je bil večkrat prekinjen, in končno je nastal tak vihar v zbornici, da je moral prenehati z govorom. Srdit je zapustil župan dvorano, ko je še izjavil, da je naprej vedel, kakve vrste ljudstva bo dobil pri tem zborovanju.

Odgovornost delodajalcev.

Washington, 2. aprila. — Po tridnevem posvetovanju je senatska zbornica sprejela predlog glede odgovornosti delodajalcev napram delavcem, ko se pripeti nesreča. Debata je bila zelo živahna in je trajala cele tri dneve. Sklenjeno je bilo tudi, da imajo državna sodišča, kadar se gre za inozemske delavce, iste pravice, kakor zvezina sodišča.

Mestne novice.

**V RANDALLU JE UBILO
DVA ROJAKA VSLED
NEMARNOSTI KOM-
PANIJSKEGA
VODSTVA.**

V pretečenem tednu je umrlo mnogo slov. otrok: dve drugi rojakinji mrtvi.

RAZNE PREDSTAVE.

V Randallu, južno od Newburga je ubilo pretečeni teden dva brata Hrvata, Mike Sultana in Mike Belana. Ubila sta bila ravno, ko sta dokončevala svoje delo. Vzpenjača se je utrgala in podkopala pod seboj Mike Sultana, ki je bil takoj mrtav, dočim je Mike Belan umrl na poti proti bolnišnici. Mike Sultana je bil star 38 let in Mike Belan 33 let. Oba sta bila doma nekeje na Hrvatskem, kjer zapuščata žalostne žene. Med delavci se splošno sodi, da je bila vzpenjača že prej poškodovana, in da so delavci "bosarji" opozorili na škodo, vendar popraviti ni dal ničesar. Tako je brezbriznost kapitala zopet zakrivila dvojen umor.

Starišem Karoli je umrl sin, starišem Mrvar tudi sin, starišem Senor hčerka.

V soboto zvečer je umrla v starosti 33 let v State bolnišnici Marija Krznarič. Pokojnica je prestala silne muke za časa dveste bolezni. Večinoma je bila vse leti po žarnih bolnišnicah. Pokojnica zapuščala veliko družino, namreč moža in 6 malih otrok. Res žalostno. Tako dolga in huda bolezen, naposled pa vzame smrt mater družini. Družina prebiva blizu nove slovenske cerkve v Nottinghamu. Pogreb se je vršil v torek zjutraj. N. v. m. p.

Prvo nevihto v letošnjem letu smo imeli v ponedeljek zjutraj. Grmelo in treskalo je, kar se da. Dež je dobro izpral ceste. Sicer pa znamo v tem mesecu se kaj več takega doživeti, ker april je hudomušen.

Slovenski Baseball klub je dobil nove, lične uniforme, delo slov. krojača Josipa Gornika.

John J. Grdina, znani čarovnik, priredi v nedeljo zvečer v Grdinovi dvorani (Stokes Hall) veliko čarovniško predstavo, kjer bo sodelovalo 5 oseb. Rojaki se že sedaj vabijo k obilni udeležbi.

Ogenj v Hipodromu. V nedeljo popoldne se je v Hipodromu vžgala filma, ali celuloid pri premikajočih slikah. Pokazalo se je precej dima: v gledišču je bilo na 2000 oseb; že je pričela nastajati grozovita panika med gledavci. Tu prime glavni paznik gledišča moža, ki je prvi zakričal "ogenj" za rame in ga posadi na sedež ter reče, naj molči. Enako so storili tudi drugi pazniki. Ko je ljudstvo videlo, da ni nevarnosti, se je pomirilo in dalje gledalo predstavo.

Kdor si hoče prihraniti pet centov in dve uri zamude, naj pride v naš urad plačati račun za pili. Mi smo agentje za pili in druge.

Iz Avstrije.

**PIJANI VOJAKI V GALICIJI SO PRIREDILI
KRVAVE IZGREDE**

Ameriški poslanik na Dunaju se je poslovil od Franjo Josipa.

DIVJANJE VIHARJA PO KRAŠKIH MESTIH

Dunaj, 3. aprila. — V mestu Tarnopol, Galicija, so se pripetili nemiri, ki so povsod naredili mučni utis. Vojaki garnizije Tarnopol, katerim se je ob Velikonočnih praznikih dovolila večja svoboda kot na vadno, so se na račun "cesarsko-kraljevega" komisa po divjaško napili ter začeli v tej "cesarsko-kraljevi" pijanosti prirejati velikanske izgrede. Ko so zapustili krčmo, kjer se se napajali skoro cel dan, so kmalu prišli na cesti s prebivalci v konflikt. Po divjaško so napadli mirne meščane na cesti in kmalu naredili krvav pretep. V Tarnopolu je nastala radi teh izgrediv podivjana "cesarsko-kraljeva" vojaštva panika med prebivalci. Več ljudi je zbežalo iz mesta. Mestni župan se je pritožil pri vojnem ministru. Oj ti blažena "cesarsko-kraljeva" Avstrija in tvoj vojaški komis!

Iz Trsta in Reke se poroča, da je tam zadnje dni divjala velikanska bora, al urzli severni veter. Več la diji se je potopilo; podrobnosti se niso znane. Vendar se do sedaj še ni poročalo o zgubih človeških življenj.

Dunaj, 2. aprila. — Ameriški poslanik na Dunaju, Charles S. Francis, se je včeraj poslovil od avstrijskega cesarja. Slednji je poudarjal dobre odnose, ki vladajo med obema državama. Naslednik Francis je Richard C. Kerens.

Štrajk pri Nickel Plate. Uradniki železniške zvez pri Nickel Plate železnici v Clevelandu so se jazno izrekli za štrajk, ker hočejo imeti povišane plače. Z njimi je tri četrtine vseh uslužbencev. Če je železniško vodstvo zvedelo o tem, je glavni upravitelj postal vsem onim, ki hočejo štrajkati, da je bolje za njih, če ostanejo pri delu. Uradniki organizacije železničarjev pa izjavljajo, da je to le trik železniške uprave, ki hoče sedaj pridržati delavce pri delu, ko je dela največ, dočim bodo morali pozneje delati za manjše plače.

Rojak John Počkaj, ki stanuje na 39. cesti je iznašel nov način podmorskih min. Ker je seveda nezmožen angleščine, da bi vso stvar natančno razložil, kot bi to lahko v maternem jeziku, je seveda nekaj težko. Potom naše go posredovanja se je že obrnil na državni urad za patente, od koder so mu pisali, da je njegova stvar jako dobra in pomeni popolno revolucijo v sistemu sedajšnjih podmorskih min. Le svetovali so mu, naj vso stvar natančneje razloži in oriše, ker ni izključeno, da dobi patent in mogoče Zjed. države prevzamejo, oziroma kupijo patent.

Pišite po cenik naših knjig. Mi imamo največje zalogo slovenskih knjig v Ameriki.

Zvezino nadsodišče

**TRUSTI SE JAKO ZANIMAJO,
KDO POSTANE NA-
SLEDNIK SODNIKA
BREWERJA.**

Pred najvišjim sodiščem je mnogo tožb proti trustom ki se v kratkem rešijo.

KDO BO NASLEDNIK BREWERJA?

Washington, 2. aprila. — Kakor smo že zadnji teden poročali, je umrl sodnik najvišjega zvezinega sodišča, Brewer. Njegovo truplo so pokopali v Leavenworth, Kans., odkoder je bil sodnik doma. Zvezino vrhovno nadsodišče šteje, kakor znano deset sodnikov, katere imenuje predsednik za življenjsko dobo, potem ko jih tudi kongres potrdi. Ker je sedaj s smrtjo Brewerja spraznjeno eno mesto, in ker je sodnik Moody nevarno bolan, je se 7 vrhovnih sodnikov, torej eden več, kakor zahteva postava za kvorum. Vrhovno zvezino nadsodišče ima zdaj na vrsti dve jako važni tožbi proti Standard Oil Co. in proti American Tobacco Co. Nihče ne ve, kako se bodo te obravnavale. Vlada, tudi da ima na svoji strani 4 sodnike, namreč take, ki bodo odločili po svojem prepričanju tako kot zahteva Shermanov protitrustni zakon, dočim sta dva napolnena, a o enem se ne ve ničesar gotovega.

Za mesto novega vrhovnega nadsodnika je mnogo kandidatov. Po pravici bi moral biti eden iz zapadnih držav, posebno je sedaj na vrsti država Wyoming, kjer je okrožni zvezini sodnik Van de Vanter v Cheyenne. Wyo. Slednji je velik prijatelj s predsednikom Taftom, in ni izključeno, da bo imenovan za sodnikom v Washingtonu. Poleg tega je pa kandidat tudi guverner newyorške države Hughes, in zvezini senator Elihu Root.

Ponesrečeni parnik.

Perth, Zapadna Avstralija, 2. aprila. — Veliki angleški potniški parnik Pericles, ki je približno 33 milj od tukaj ob obrežju zadel na skale. Parnik in mornarji parniki so se vsi rešili v rešilnih čolnih. Parnik se je potopil takoj potem, ko so odšli vsi potniki. Parnik je bil šele lansko leto izpuščen v morje. Z njim se je potopilo tudi mnogo blaga.

"Rough Riders"

Iz New Yorka se poroča, da se pripravljajo "Rough Riders", oni jezdec, ki so Roosevelta spremljali na vojsko proti Spancem, da prav slovensko sprejemo svojega polkovnika, ko se vrne iz Evrope domov. Najeli so več ladij, s katerimi se bodo Rooseveltu peljali naproti.

Kdor išče svojega prijatelja, naj da oglas v naš List bo skrbel, da se najde, ker je razširjen v skoro vseh slovenskih naselbinah.

Cenjeni društveni tajniki po Ameriki! Če mogoče naredite društvena pravila, vprašajte tiskarno za ceno. Vredno bodete, da je pri nas najprej delo za najmanjši denar.

CLEVELANDSKA "AMERIKA"

— Izhaja v torek in petek. —
Izdaja: Slov. tiskovna družba
Amerika.

Naročnina:
ZA AMERIKO: \$2.00
ZA EVROPO: \$3.00
ZA CLEVELAND po pošti: \$2.50
Posamezne številke po 3 cente.

Dopisi brez podpisa in oseb-
nosti se ne sprejemajo in ne
vračajo.

Vas pisma, dopisi in denar
naj ne pošiljate na:
Tiskovna družba "AMERIKA"
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

"Clevelandka AMERIKA"
Issued Tuesdays and Fridays
— Published by —
The AMERIKA Publ. Co.
(a corporation.)
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians
(Klainers) in the City of Cle-
veland and elsewhere.
Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Princeton 1277 R.

"Entered as second-class
matter January 5, 1909, at the
post office at Cleveland, Ohio
under the Act of Mar. 3, 1879."

No. 27, Tue Apr. 5, '10 Vol. III

Premogarski štrajk

Štrajk premogarjev v Zjed.
državi je nastal ob času, ko
vse delavstvo zahteva zvišanje
plače, potem ko so se vsa živ-
lja in življenske potrebe čine
grozno podražila. Mnogo vrst
delavcev so že dobili pred krat-
kim zvišane plače, kakor n. p.
nekateri delavci železniških
vozov, in kakor se čuje, name-
ruje tudi jekleni trust nekaj
povišati. In da se ne pozabi
onih, katerih delo je najtežje,
najnapornejše, združeno z naj-
večjo nevarnostjo vsako minu-
to, so se dvignili tudi premo-
garji ter zahtevajo povečanja
plače, ker sicer groze s štraj-
kom, ki zadene vso državo.

Poleg železniškega štrajka
je premogarski štrajk najbolj ne-
varen, ker trgovina in obrt tr-
pita najbolj, ko štrajkajo de-
lavci podzemeljskih zakladov.
Če je resnica, kar se trdi, da se-
dajna zaloga premoga na po-
vršju zadostuje samo za 14 dni
in če se štrajk res prične in na-
daljuje vsaj za 3 tedne, tedaj
more nastati največja zmeda in
velikanska gospodarska depre-
sija. Če mnogokrat je prebi-
valstvo trpelo, radi štrajka pre-
mogarjev, toda taki štrajki so
bili le delni, uprizorjeni v po-
samnih okrajih. Sedaj nam pa
preti generalni štrajk premo-
garjev, in vsakdo si lahko misli
posledice, ki zamorejo nastati
radi tega štrajka.

Zadnja leta so postali pre-
mogarski štrajki jako redki.
Pač je štrajkalo v tem ali o-
nem kraju nekaj stotin pre-
mogarjev, toda generalni štrajk
premogarjev je bil vedno pre-
prečen. Pametno vodstvo biv-
šega predsednika ameriške pre-
mogarske organizacije, John
Mitchell, je znalo vedno odv-
rniti generalni štrajk, ker pre-
dnežnik je bil prepričan, kakor
neizmerno škodo bi tak štrajk
povzročil. Danes leži vodstvo
premogarske organizacije v
drugih rokah, in ob tej prili se
bo pokazalo, če je naslednik
izkušnega Mitchella kos svoji
velikanski nalogi.

Generalni štrajk premoga-
jev po državah Pennsylvania,
Virginia, West Virginia, Ohio,
Indiana, Illinois, in Kentucky
je skoro popolnoma nemogoč.
Premogari zahtevajo 5 centov
poviška pri toni premoga.
To ni mnogo. In industrija
dandanes bi morala pač uvide-
ti, da pri sedajnem razviku po-
ložitja, ki se počasi izboljšuje,
bi industrija trpela 100 odstot-
kov škodo več, kot če takoj do-
voli povečanje plače. Podra-
žilo se je vse: živila potreb-
šine, pa tudi drugi trusti zo-

podražili svoje izdelke, torej
dobivajo logično več dohodkov.
In zakaj ne potem takoj dovoli-
ti delavcu, kar mu gre po vseh
pravicah?

Roosevelt.

Dandanes se v Ameriki več
govori o bivšem Rooseveltu
kot o sedanjem Taftu. Roose-
velt, ki se je komaj vrnil iz
pragovov Afrike, je predmet
neštetihi uredniških člankov, ne-
štetihi svetovnih brzojavk. Ka-
mor pride Roosevelt, tam pov-
zroči senzacijo. Ko je zadnje
dneve se mudil v Egiptu, v
Kartumu in Kairo, je večkrat
govoril. Njegovi govori so do-
bili odmev ne samo v egiptov-
skih časopisih, pač pa tudi v
angleških. Vse časopise Ang-
lije je razdeljeno v dva dela:
Eno zagovarja Roosevelta, do-
fim ga drugo strastno napada.
"The Westminster Gazette"
piše: Napake, ki se oprostijo
zasebnemu človeku, se ne mo-
rejo oprostiti prošnjemu "ge-
neralnemu pravniku." Naj je
mislil Roosevelt kar je hotel
o angleškem gospostvu v Egi-
ptu, njegov govor pač ni bil spo-
soben, da bi dosegel svoj na-
men. Torej potemtakem je
Roosevelt govoril nespametno,
nepolično. V drugih besedah
povedano, Roosevelt je storil
bedarijo, ker je prišel na dan
s takim govorom. Eden naj-
večjih angleških listov, "Stan-
dard", piše še bolj razločno:
Navaden potnik mora opazo-
vati mesece in mesece in pro-
učevati, dokler lahko izreče
sodbo o tujih narodih; pri "ve-
likih ženijih" je pa to drugače:
Nekaj tednov, preživljenih na
železnicih, parnikih in hotelih,
zadostuje takemu človeku po-
polnoma, da pridiga tujim na-
rodom, kako se morajo vlada-
ti, kaj je dobro za njih napre-
dek. Z veliko napetostjo pri-
čakujemo, kdaj odkrije Roose-
velt t angleške otoke, pride k
nam in nam pove, kaj nam vse-
ga manjka. Tak poklon pa mi
lahko odvrnemo s tem, da poš-
ljemo gospoda Asquitha (se-
danjega angleškega minister-
kega predsednika) v Zjed. dr-
žave, kjer lahko pridiga tam-
šnjim meščanom o njih napa-
kah in slabostih. V kratkih be-
sedah meni list "Standard"
sledede: Roosevelt, ti si bedak,
če misliš, da boš po nekaj ted-
nih življenja v Egiptu vedel
vse najboljše za egiptovsko vla-
do.

O Rooseveltu smo že vedeli
naprej, da jo bode skupil, če
gre druge narode učiti. Uspeh
na domačem polju mu je bil
vedno zagotovljen, toda — dru-
gi narodi, drugi običaji.

Dopisi.

Murray, Utah. Cenjeni g. u-
rednik. — Po trimesečnem po-
tovanju okoli sveta — pardon,
po državi Utah, sem zopet do-
ma, in ker je napočila "regrat"
sezona, in ker je ravno ta čas
velikega pomena za nas vse,
vas nadlegujem, da uglažite
slededeč dopis v predale vašega
lista.

Stara naselbina Murray je
po nekaj letnem počitku zopet
dobila svoje nekdanje lice. Od-
likuje se v prvi vrsti v tem, da
glavni proizvod — topilnica —
deluje z vso paro ogromnih
strojev, dočim v drugi vrsti,
mi delavci trpin, izdajamo dva-
kratno toliko moči kot pred le-
ti, namreč pri svojem vsakdan-
jem delu za znizano plačo v
prid kapitalistom. Upam, da
to pove vse; sicer pa ne bran-
im rojakom sem hoditi, poseb-
no onim, ki ljubijo podplat,
mesto nežno dlan na svojih
rokah.

Kar se tiče izurjenih žepnih
tatov, jim svetujem, naj začas-
no izostanejo iz naše naselbine,
kajti kot rečeno. Splošno de-
lati smo pričeli šele pred krat-
kim, vsled česar je tudi drob-
ni bolji pičel, in tako bi bil "kšeft"
bolj cigansko malenkost. —
Tudi v društvenih ozirih se
obeta več živahnosti, daš se

čaje, da so tudi zadnje čase
dobro naređovali; temu je pa
vzrok, ker jim vodijo pravi
možje krmilo, nekateri celo od
povojna nadalje, kar je ugodno
ne samo za posamnika, temveč
za celo naselbino.

Ker že govorim o napredku,
na povem še, kako se je ne-
ki naš bolji prikriti somišljenik iz-
razil pri domačem banketu:
Dejal je: V Salt Lake County
— sedaj v sezoni regrata — se
veliko plotov, polomi. Vzroke
je pripisovati slededeč stvari:
Lunin svet, dasi kristalno čist,
vendar neumno pana paričke,
da se naslanjajo na ograje, ko
opazujejo senzacionalni ko-
met. Mnogokrat se skrbi tudi
za narodov blagor, potem ko
je škoda že narejena.

Dragi g. urednik! Kakor vi-
dite imamo v naši naselbini tu-
di preroka, dasi njemu iz pre-
vidnosti le malo vjamemo.
Vendar ako človek neprestano
ugiblje, tedaj se zna zgoditi.
Da enkrat le ugame, kot je uga-
nil oni, ki je po padcu iz hruške
lejal, da si je nos razbil. Ven-
dar temu proroku želim, da bi
še dolgo živel in nas kratko-
časil v naši naselbini. Citate-
ljem lista pa obljubim, da se
kmalu zopet oglašim; pozdrav-
ljam srčno vse Slovence in Slo-
venke po Zjed. državah.

Zdravko Županov.

Ely, Minn. — Prejel sem na
zahtevo vaš račun za naše dru-
štvene stvari: 100 pravil, 100
certifikatov in 500 zdravniških
listov, vse to za samo \$14.25.
Za vse se vam v imenu druš-
tva zahvaljujem, ker ste nam
vse lično in dobro prav po na-
ši volji naredili. Tu vam sedaj
pošljem svoto za društvene po-
slane tiskovine in prilagam še
dva dolarja za mojo naročnino,
skupaj \$16.25.

Sedaj pa prosim, da priobče-
te še slededeč vrstice: S tem
potrjujemo, da smo prejeli svoto
\$12.00, katero nam je poslal
občeznani rojak Mr. Lud. Pe-
rušek, glavni tajnik društva sv.
Barbare št. 2. v Ely, Minn. za
ponesrečene sirote v Primeru,
Colorado, katero svoto smo že od-
poslali na našega zastopnika, da
jo po svoji previdnosti razdeli
med potrebne sirote istotam.
Imena darovalcev: Društvo sv.
Barbare, \$7.00; po 25c so da-
rovali: Jos. Jerman, Stev Rauh,
J. Kavali, A. Belaj, J. Levstek,
J. Zupančič, A. Perušek, Anton
Matko, J. Henikman, M. Ze-
leznikar, A. Jakič, M. Marolt,
Jos. Rus, John Gačnik, J. Segar,
K. Gorše, M. Černivec, J. Otrin,
A. Grum, J. Merhar, skupaj
\$12.00 za kar se še enkrat sr-
čno zahvaljujemo vsem plemen-
itim darovalcem.

V Ely, Minn., je po dolgi
bolezni in previden s svetimi
zakramenti za umrle, preminul
rojak Fran Labernik, star 41
let. V prerani grob ga je spravi-
la srčna bolezen. Doma je bil
iz Cerkelj na Gorenjskem. Član
je bil dveh podpornih društev,
in sicer pri samostojnem pod-
pornem društvu sv. Barbare,
št. 2., kjer je bil zavarovan za
\$400 in pri samostojnem dru-
štvu "Sloga". Obe društvi sta
mu oskrbele lep pogreb, ki se
je vršil 23. marca. V Ameriki
zapuška ženo, pet neodraslih
otrok, dva brata in dve sestre,
v starem kraju pa štiri sestre.
Zahvaljujči Labernikovi družini
naše iskreno sožalje. Pokojne-
mu pa naj bo lahka tujja zem-
ljica in svetila mu večna luč.

Rojaki pristopajte obilno k
podpornim društvom, ker so
vam dobra pomoč v bolezni, a
po smrti so sorodniki vsaj ne-
koliko s smrtnino preskrbljeni.
Lud. Perušek, taj. dr. sv.
Barbare št. 2.

Chicago, Ill. — Prav lepo
vas prosim za nekoliko prostora
v našem cenjenem listu, ker
sem prisiljen raznani, da se
srečanje za loto zemljišča, ki
je bilo določeno na 3. aprila,
ne bode vršilo, pač pa je pre-
stavljen na 15. maja, ker ni
dovolj listkov skupaj prišlo. Ra-
ditega prosim vse odjemalce
oprosčenja in jim kličem tisoč-
krat hvala za njih radodarnost,
tebi vrli list pa želim, da bi se
kmalu razširil v vsako hišo in
oznanoval resnico vsem roja-
kom in rojakinjam! Srčen po-
zdrav vsem čitateljem!
John Kumar, 2504 Blue Is-
land ave. Chicago, Ill.

(Op. ured. Dopisi se priob-
čujejo popolnoma brezplačno v
listu. Za gorenje omenjene stvar-
i torej nimamo računa. Na-
ročnina je pa \$2.00 za eno leto.
Pozdravljeni.)

Konec sveta.

(Nadaljevanje.)

Temu razlaganju nasproti pa
utegne kdo popraševati in ugo-
varjati: Kakor pravite, prič-
kujejo zvezdoslovci leto za le-
tom takih sijajnih pojavov le
od kakih par kometov; ker pa
je, kakor trde zvezdoslovci sa-
mi, velika množina kometov,
zakaj ne privlečemo tudi druge
repatice svojih rojev na prizo-
rišče?

"Odgovor je kratek in jase-
n. Kaj takega se ne more zgoditi,
če se ne srečata dosti blizu
zemlja in komet. Tiri kometov
in tir naše zemlje se morata
drug drugemu v vesoljnem pro-
storu toliko približati, da se za-
deneta tira. Pa še to ni dosti.
Oba svetova morata skoraj ob
jednem času leteti čez križpot-
je. Če se komet ne približa
zemlji toliko, da bi njegov dro-
biž, ki ga vleče za seboj, ne
zabredel v ozračje zemsko, te-
daj ni videti nobenega teh ut-
rinkov. Tako naključje se pa
dogodi le pri malem številu re-
patic. Roji so tako redki radi-
tega, ker le malo repatic zade-
va ob pravem času ob tir naše-
ga sveta.

K repaticam, ki zadevajo tir
naše zemlje, spada tudi komet
Biela, ki so ga najprvo opazili
v Avstriji, in komet Halley, ka-
tereza pričakujejo letos majni-
ka meseca. Komet Biela ob-
hodi svojo pot okoli sonca v
šest in pol letih. Ko se je pri-
kazal koncem leta 1845, se je
potem v začetku 1846 razkro-
pil pred očmi dveh zvezdoslov-
cev na dva dela. Odslej sta le-
tala dvojčka šest in pol leta
blizu skupaj. Po dokončanem
obhodu sta se pokazala leta
1852, od tedaj ni ne duha ne
sluha več o Bielovem kometu
— zgubil se je.

Ko se je proti koncu leta
1832 med ljudstvom razglasilo,
da se prikazuje Bielova repati-
ca, in da pride prav blizu zem-
lje, tedaj je obšel ljudji gro-
zjen strah, češ, da bo komet
treščil ob zemljo in jo pokon-
čal. Zvezdoslovci so se sicer
prizadevali potolažiti vznemir-
jene ljudi, češ, da bo zemlja že
daleč od križpotja, ko prile-
ti tja repatica. A ta tolažba
ljudi ni pomirila.

In kaj se je zgodilo? Nič
posebnega: ljudje se zapazili
niso, kdaj sta se srečala. Zvez-
doslovci so pa mirno opazova-
li kometov obhod in občudo-
vali krasne utrinke.

Po istih prirodnih zakonih,
po katerem se je v današnjih
dneh razdeljal komet Biela pred
očmi zemljanov, izvršuje se u-
soda svetov po vesoljnem pro-
storu. Jednako, kakor na naši
zemlji vladajo tudi po vsejmiru
vedne izpremembe, povsod si
podajajo roke. Naše lastno o-
solnčje je priča vednega izpre-
minjanja in nihanja materije
med nastajanjem in poginjan-
jem zunajne oblike stvari. Na-
ša sosed, blede luna, kaže nam
svoje prazno, postarano oblič-
je; pravo nasprotje pa se razo-
deva na Jupitrovem svetu, ki
se nikakor ni dospel tako daleč
kot naša zemlja.

Kakor se razvijajo in neke-
mu koncu bližajo planeti, tako bo
tudi solnčni gorkoti odbila zad-
nja ura, čeprav so nekateri stro-
kovnjaki dokazovali, da se sol-
ne v prihodnjih 17 milijonih
letih ne bode ohladilo toliko,
da bi na zemlji pomankovalo
organizmom potrebne toplote.
V sedajnosti je solnčna vroči-
na — žar rumene barve — ma-
njša, kakor je bila pred milio-
ni let, ko je bilo solnce še be-
ložareče. Ko se bo solnce v
dolgem teku prihodnjih vekov
ohladilo, izpremenilo bo svojo
rumeno vročino v rdeči žar, a
za tem bo jelo temniti, dokler
ne ugasne.

(Konec prihodnjic.)

Uganjka.

Uganjko, ki smo jo priobčili
v velikonočni številki našega
lista, ni nihče pravilno rešil. Ne-
kateri so deloma še precej do-
bro uganili, a drugi niso pogodi-
li ničesar. Najbolje je se uga-
nil Anton Miklavčič, samo me-
sto škof bi moralo biti kardinal,
ker škofje ne nosijo rudeče
kape, pač pa vijoličaste in pred
škofi se ne nosi dvojnega križa
pač pa pred kardinali. Pre-
glejmo še enkrat zadnjo uganj-
ko:

V Aziji je gora velika
Vrh se neba skor dotika
Ni višje gore na svetu
Sneg in led ima o letu.
Tej gori se pravi "Gaurizan-
kar ali Mount Everest," ki je
v resnici največja gora na sve-
tu ter meri čez 8000 metrov.
Nekateri so rešili to kot "Hi-
malaja", kar ni pravilno, ker
Himalaja ni gora, pač pa cele
gorovje.

Druga zastavica:
Glavo imam, nog pa ne
Pa vendar po svetu hodim
In ljudem pamet motim.
To je denar. Kakor znano
ima vsak denar na eni strani
narisano kakošnjo si ze bodi
glavo. Po svetu tudi hodi in
da denar ljudem pamet moti,
je dovolj znano. Nekateri so to
rešili kot vino, kača, krinka,
strela itd.

Dvojni križ z rudečo kapo
Znači ga vsikdar:
Trojni križ in zlato kapo
Pa ne nosi znač glavar.
Prvo je kardinal in drugo je
papež, kakor so večinoma uga-
nili. Vsi, ki s oposlali denar,
dobe v dar knjižice, katere poš-
ljemo po pošti. Vendar knji-
žice "Tisoč in ena noč" ne do-
bi nihče, ker nihče pravilno ni
uganil. Za prihodnjic pa raz-
pisujemo novo uganjko, ki je
jako lahka. Kdor ugame, naj
piše rešitev na naše uredništvo,
priloži znamko za deset centov
in dobil bode en snopič krasnih
povestij iz

TISOČ IN ENA NOČ.
Rešitve se ne sprejemajo po-
zneje kot 16. aprila, ko dobi
vsak knjigo, ki je pravilno re-
šil. Evo, vam nove uganjke!
Cvete nad zemljo,
Rodi pod njo.
Kaj je neki to?
Rešitve se sprejemajo do 16.
aprila. Ravajte se po navo-
dilih.

Morda ste poskušali

mnoga zdravila za glavobol in
brez uspeha, ako vas zopet za-
čne glava boleti, poskusite Se-
verove Praške zoper glavobol.
Denite prašek v čašo vode in
ko se raztopi, ga pogoltnite s
požirkom vode. Vedno vas
olajša, vam razvedri glavo, raz-
bistri duha in uteši želodec.
Vprašajte svojega lekarnika
zanje. 12 praškov za 25c Pri-
pravilja jih W. F. Severa Co.
Cedar Rapids, Ia.

Za tuje oglašne ni odgovorno
ne uredništvo in ne upravništvo

AKO pošiljaš denarje v staro domovino,
obrne se na zanesljivo trdko, katera ti hitro in po-
šteno postreže

AKO potuješ v staro do-
movino, kupi parobrodni listek pri

AKO želiš svojega sorodnika, ženo ali kakoga drugega iz starega
kraja vzeti v to deželo, kupi

AKO parobrodni in železniški listek pri

AKO želiš svoje trdo prislužene novce sigurno in obre-
stonosno naložiti v kako hranilnico z
dobrimi obrestmi, od dne vloge do dne

AKO pa poslušas ljudi, ki drugače svetujejo in naletiš slabo,
pa ni krivda

Grenko
Belo
Rdeče

Slavno-
znana
Euclid vina

za zadovoljstvom
Naša garancija
ali pa denar nazaj

Nat'l Bank, Cle-
References First
veland Commer-
cial Agencies.

GRENKO VINO
Galona \$1.25 in \$1.50 — Zaboj 12 — 6s .. \$5.00 in \$6.00
BELO VINO (SUHO.)
\$17.50 — \$20.00 — \$22.50 in \$30.00 sod.

RDEČE VINO.
\$13. — \$15.00 — \$17.00 — \$20.00 in \$25.00 sod.
Rdeč vinski jesih \$10.00
Bel vinski jesih \$9.00 sod
Vračunjena posoda pri naročilih za sodeče.
Sodečki obsegajo 40 do 50 galonov vsak.
POSEBNOST: — Prodajamo tudi manj kot cele sod-
čke, a računamo za posode in sicer:
25 in 30 galonov pol sodečki \$1.25 vsak
10 galonov kegs \$1.00 vsak
6 galonov kegs \$.75 vsak
Vse gorenje cene so F. O. B. Cleveland.
POGOJI: — Samo gotov denar — P. O. ali ekspresna
denarna nakaznica z naročilom.

The Schuster Company
Euclid vinogradi, vinarna in distilarna.
CLEVELAND, OHIO.

Zastonj!
Prvo slovensko zdravilišče
Dr. J. E.
342 W. 27th Street,

Zastonj!
v New Yorku, N. Y.
Thompson,
New York City, N. Y.

Zastonj! Kakor spomladi narava vzbuja vse rastlinstvo,
trje, dreve itd; intotako je potreba vzbuditi človeško kri,
da se lažje pretaka in deluje v človeškem telesu. Tumu utreči
vsem slovenskim rojakom dam zdravila zastonj. Ne odlašajte
pišite takoj ter priložite par znak za poštarno.

**Ali veste, da ima vsak žakelj
Forest King moke splošne
kupone?**

Hranite jih. Vredni so
denarja. Pišite po naš ka-
talog, kjer je opisanih čez
2500 daril. Pomnite da,

Forest King
moka

ne stane več kot druge
moke.

The Weideman Flour Co.
W. 53rd St. & Blg 4 R. R.

JOHN GORNIK, SLOVENSKI KROJAČ
6108 St. Clair Ave.

Se priporoča rojakom za nakup moških oblek in pe-
rila. Izdeluje fine moške obleke po primernih cenah.
Priporoča se društvom v izdelavo društvenih oblek.

SVOJ K SVOJIM!

AKO pošiljaš denarje v staro domovino,
obrne se na zanesljivo trdko, katera ti hitro in po-
šteno postreže

Frank Sakser Co.
6104 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

AKO potuješ v staro do-
movino, kupi parobrodni listek pri

Frank Sakser Co.
6104 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

AKO želiš svojega sorodnika, ženo ali kakoga drugega iz starega
kraja vzeti v to deželo, kupi

Frank Sakser Co.
6104 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

AKO parobrodni in železniški listek pri

Frank Sakser Co.
6104 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

AKO želiš svoje trdo prislužene novce sigurno in obre-
stonosno naložiti v kako hranilnico z
dobrimi obrestmi, od dne vloge do dne

Frank Sakser Co.
6104 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

AKO pa poslušas ljudi, ki drugače svetujejo in naletiš slabo,
pa ni krivda

Frank Sakser Co.

Satan in Iškarijot.

Spisal Karol May, za "Ameriko" priredil L. J. P.

PRVA KNJIGA.

(Nadaljevanje.)

Winnetou se je torej z me-
noj razumel. V kratkih bese-
dah povem dečkoma, kaj je
njih maloga na haciendi, kakor
krepko napojim oba konja v
potoku, in odrineva z Winnetou-
nom priti Uresu.

Pot mi je bil znan. Dokler
je bil dan, sva jahala brzo, ko
se je pa storila noč, ustaviva
konje za tri ali štiri ure, dok-
ler ni prisiljal mesec in nama
dovolil, da nadaljujemo pot. Vz-
trajnosti najinih konj sva se i-
mela zalivali, da sva prišla že
prihodnjega opoldneva v Ures;
toda konja sta bila tako izmu-
čena, da sta šla opotekaje se
po ulicah, in brez premisleka
sva razsedla pri prvi gostilni.
Kakor je bila gostilna slaba,
vendar sva dobila dobrega vina
in kruha ter koruze za konje.

Kam naj se pa sedaj poda-
va, da najdeva Meltona in ha-
ciendera? To je bilo pač lah-
ko vprašanje. Kdor najde v
divjini vsakogar, ki ga išče, te-
mu ni težko v mestu z devet-
tisoč prebivalci dobiti dva tuj-
ca, ki sta gotovo vzbudila po-
zornost vseh meščanov. Sicer
pa tudi nisem izpraševal dolgo
po mestu, temveč sem se po-
dal takoj k znanemu uradniku,
pri katerem sem že enkrat prej
bil. Policist, katerega sem še
od zadnjik poznal, stoji še ve-
dno pred vrati, in ko vstopi-
va z Winnetoum leži senora
v svoji gugalnici. Za njo se
grogije njen soprog, in poleg
teh dveh gugalnic opazim da-
nes še eno, v kateri zapazim v
moje začudenje haciendera, ki
pomi in vleče ono znamenito
cigareto, s katero sem se tudi
jaz pri prvem obisku seznanil.
Ko vstopim in me zagleda, mi
zakliče nasproti, ne da bi ga o-
govoril:

"Per Dios! Nemec! Kaj
hočete vi tukaj? Mislil sem,
da ste ujetnik Indijancev! Ka-
ko so vas vendar izpustili?"

"Tudi vi ste bili ujeti," od-
vrnem, "in sedaj ste prosti. Za-
kaj so vas spustili?"

"Hvaležen moram biti seno-
ra Meltonu za prostost. On
je tako prestrašil rudečkarje,
da so me takoj spustili. Ali
ste imeli tudi vi enakega zago-
vornika?"

"Da, moj nož."
"Kaj pa to pomeni?"

"To pomeni, da sem se sam
oprostil. Zagovornika, kot je
Melton ne potrebujem. Sicer
se pa motite, če mislite, da ste
Meltonu hvalo dolžni. Jaz sem
vas svaril pred njim, in moje
svarilo je bilo tedaj popolnoma
opravičeno."

"Popolnoma opravičeno, ho-
čete reči, senor! Kar je meni
storilo je vredno največje hva-
ležnosti, in vas bi imenoval hu-
dobneža, ker ga obrekujete. On
je popolen poštenjak."

"Če je Melton poštenjak, po-
tem je tudi največji lopov gen-
tleman. Ali mislite morda, da
je to pošteno, da je Melton na-
hujskal na vas Indijance, ki so
vam požgali haciendo?"

"On? Povedali ste mi že
prej nekaj enacega, in da bo-
dete enkrat svojih dvomov opo-
roščeni, vam hočem jasno do-
kazati, kako zelo se o Meltonu
motite. Sicer se mi zdi zelo
čudno, kaj se vi vmešavate v
moje posle; povem vam pa le
eno stvar; Melton je bil tak
poštenjak, da je kupil mojo o-
pustošeno haciendo."

"To? To mi je že znano."
"Tako? Vi že veste? Pa
vseeno se drznete sumničiti se-
nor Meltona? In vi ne pozna-
te plemenitosti, ki je vodila
Meltona, da mi je odkupil ha-
ciendo?"

"Plemenitost? Kako?"

"Ker so Indijanci haciendo
opustošili, je slednja zgubila
vso veljavo. Treba bi bilo ve-
likega kapitala in mnogo tru-
da, da se hacienda popravi. Z
enim malom sem postal siro-
mašen človek, in živa duša ne
bi ponudila centa za mojo ha-
ciendo. Senor Melton se me
je pa usmilil in se ponudil kot
izgonjati iz sobe, jo imam jaz."

"Tako! In vi ste se zelo
razveselili nad njegovo dobro-
srčnostjo?"

"Ne psujte me! Melton je
bil dohrosrčen, ker mi je po-
nudil svoto, katere ne more
zaslužiti v desetih letih na ha-
ciendi. Kaj pravim, deset let!

Dvajset, trideset moram reči
Toliko časa mora vlagati svoj
denar v haciendo, predno ima
od nje dobiček."

"Ali smem vprašati koliko je
plačal?"

"Dvatisoč pezov. S tem de-
narjem jaz lahko začnem zno-
va, dočim bi moral na opusto-
šeni haciendi lakote poginiti."

"In kupčija je sodnijski po-
trjena ter se ne more več opo-
vreci?"

"Nikakor ne. Sicer pa bi bil
največji tepec na svetu, če bi
kaj enacega naredil."

"In vam je plačal dvatisoč
pezov?"

"Da, takoj ko je bila kupčija
sklenjena."

"Torej vam ni plačal tukaj,
pač pa že prej na haciendi?"

"Da, takoj ko so me oprosti-
li. Plačal mi je v samih cek-
nih."

"Hm! Mogoče je senor Mel-
ton še v tem mestu?"

"Ne; včeraj je odpotoval."
"Kam?"

"Naravnost na haciendo.
Tja se morate podati, če mu
hočete kaj očitati."

"Ali ste prepričani, da je od-
šel na haciendo?"

"Da. Kam pa naj gre? Za-
četi je hotel takoj z novim go-
spodarstvom."

"K temu mu pa manjka vse-
ga. Moral je torej vse potre-
bno orodje že tukaj kupiti."

"Kaj?"

"Najprvo delavce."
"Te že ima. Naseljenci, ki
so pred kratkim prišli, so tudi
na haciendi."

"In orodje. Vaše je vse zgo-
relo. Kje ima semena, zaloge
živeža, zidarje, tesarje in dru-
ge rokodelce, da stavi nova
poslopja, in še mnogo, mnogo
druzega. Ali je vse to s seboj
vzel?"

"Po teh stvarih nisem vpra-
ševal; pa me tudi ne briga, ker
hacienda ni več moja. Vem
samo, da je šel proč."

"Tako? Ko je bila kupčija
sklenjena?"

"Tako. Niti uro se ni za-
mudil tukaj."

"Ali je jahal sam?"

"Gotovo. Sicer se mi pa zdi
neumno odgovarjati na vsa
vprašanja. Prosti vas moram,
da me pustite v miru."

Nato se pa obrne vstran s
pogledom, ki mi je pričal, da
je z njej opravič. Jaz se pa
ne dam premočiti in odvrnem:
"Zal, da vam ne morem pri-
voščiti miru, ki si ga želite.
Prišem sem v to mesto edino-
le iz vzroka, da obiščem vas
in se z vami pogovorim."

Tu pa se dvigne senora in
ježno zakliče:
"To je neolikanost, to je ne-
srčnost! Slišali ste, da don
Timoteo neče več govoriti z
vami, torej pojdite proč!"

"Motite se, senora! Don Ti-
moteo me mora poslušati. Če
se pa vi dolgočaste pri tem,
tedaj vam je prosto, da vi od-
idete."

"Odkidem? Kaj vam pade v
glavo! Iz vsega vašega ve-
lenja vidim, da ste barbar. Don
Timoteo je naš gost in skrebi
mi moramo, da je zadovoljen.
Zapovedujem vam torej, da ta-
koj zapustite ta prostor!"

Vidim ji na obrazu, da hoče
ježno zagrmeti; pa se premisi,
obrne in reče proti svojemu
možu:

"Vrzi tega človeka ven, ta-
koj, takoj pravim!"

Tu zdrkne glavnik in vladar
mesta Ures iz svoje gugalnice,
pride k meni, se vzravna pred
menoj in reče, ko pokaže z ro-
ko proti vratom:

"Senor, takoj pojdite ven!
Ali naj vas mogoče zaprem,
ker se ustavljate postavi?"

Predno morem odgovoriti,
stopi Winnetou z naglim kora-
kom proti njemu, ga zgrabi
pod pazduho, nese proti gugal-
nici, kamor ga položi in reče:

"Moj beli brat naj ostane tu-
kaj popolnoma mirno, dokler
ne pričnemo z njim govora. In
njegova bela squaw naj molči,
kadar govore možje. Mi smo
prišli, da govorimo s haciende-
rom, in on nas mora poslušati.
Kdor nas hoče vreti ven, naj
le poskusi. Tu stoji moj beli
brat Old Shaterhand. In jaz
sem Winnetou, glavnik Apačev,
katerega ime je znano tudi v
Uresu."

Da, bil je poznan, ker ko-
maj zgovori poslednjo besedo,
zakliče dama, kljub žaljenju, ki
ga je Winnetou izrekel napram
njej in njenemu možu:

"Winnetou! Glavnik Apačev!
Zanimivi Indijane! Slavni ru-
dečkar! Ali je mogoče, ali je
res?"

Winnetou je bil preponosen,
da bi odgovarjal na njena vpra-
šanja; mesto njega odgovorim
jaz:

"Da, on je, senora! In se-
daj pričakujem, da naju ne
motite več, dokler nisva svoje
stvari opravila. Če ne, se Win-
netou ne bo dolgo pomisljal in
vas ravno tako nese na ulico
pred vašega moža v gugal-
nico."

Tu zaploska z rokami in za-
kliče vzradoščena:

"Kakšen dogodek, če bi me
nesel Winnetou! Ves Ures bi
govoril o tem in mi zavidal so-
čo. Poskusiti hočem!"

"Ne svetujem vam, senora!
Nositi koga na rokah ali pa
vržen biti na cesto, je precej
različno."

Ona se pa nasloni v gugalni-
ci, zažge novo cigareto in o-
gleduje Apača z obrazom člo-
veka, ki sedi v cirkusu in zre
v največje čudo sveta. Tudi
njen vredni soprog opazuje gla-
varja sedaj, ko je zvedel, kdo
je on, ki ga je položil v gugal-
nico z očitnim zadovoljstvom.
Kar se pa tiče haciendera, mu
je bil Winnetou in Old Shater-
deseta briga.

Zadovoljen z učinkom, ki ga
je napravil Winnetou, se obr-
nem zopet proti hacienderu:

"Prej so se vam moja vpra-
šanja zdela zelo nekoristna,
don Timoteo; za mene so pa
velikanske važnosti, in upam,
da vas prepričam o tem. Indi-
janci so vašo haciendo požgali
in vam vse odpeljali. Mislim,
da so vam celo žepce preiskali."

"Seveda. Popolnoma so jih
spraznili."

"In tudi Meltonove žepce?"

"Da."

"Kako vam je pa plačal dva-
tisoč pezov v samem zlatu?"

Vprašani naredi neumen ob-
raz in odvrne počasi, ker se je
nahajal v vidni zadržki:

"Da — kje je — ta denar —
ta denar — zlato — dobil?"

"Ne vprašujte tako, temveč
drugače: Zakaj mu Indijanci
niso vzeli tega denarja?"

"Sto zlodjev! Na to vpra-
šanje niti mislil nisem? Vi
mislite, da je imel denar pri
sebi?"

"On ali pa eden Wellerjev.
Dvatisoč zlatnikov je že toli-
ko denarja, da se ga ne more
skriti nobenemu Indijancu. Če
je pa Velika Usta pustil Mel-
tonu toliko denarja, se gre tu-
kaj za zelo skrivnostno stvar.
Mogoče lahko veste, kaj bi to
bilo?"

"Ne."

"Samo ena stvar je, ena sama.
Tujcu ali nepoznancu sovražni
Indijanc ne bo pustil toliko
denarja; Melton mora biti to-
rej dober prijatelj in znanec
Velikih Ust."

"Tega ne vjamem."

"Trdil sem že prej, da pride-
jo Indijanci na vašo farmo, da
jo napadejo in izropajo; svaril
sem vas; vi mi niste verjeli, pa
sem imel vendar prav. Ravno

tako se sedaj ne motim, daš
mi zopet ne verjamete."

"Melton je bil tako dober z
menoj, raditega ne morem vr-
jeti, da je v zvezi z rudečkarji.
Če se ne motim, ste tedaj celo
trdili, da je Melton povzročil-
tel vsega napada."

"Ravno tako sem rekel in še
sedaj ponavljam."

"Motite se, motite! Melton
je moj prijatelj! S kupčijo je
dokazal, da je moj prijatelj."

"Da, dokazal je, pa ne da je
vas prijatelj, pač pa da je izda-
jalec. Judež Iškarijot, lopov.
Koliko je bila vaša hacienda
vredna pred napadom?"

"Ne morem povedati; niti
govoriti ne morem o tej veli-
kanski zgubi."

"Ali bi vi sploh prodali po-
sestvo?"

"Ne; niti sanjalo se mi ni
kaj enacega."

"No, torej vam mora biti vse
jasno. Mormoucu je bilo naro-
čeno, da si v tem kraju nakupi
zemljišča. Vaša hacienda
mu je ugajala, toda predraga
je bila; da pride cenejšim ku-
pom do nje, jo je ukazal opu-
stositi. Pogodba, ki jo je skle-
nil s Velikimi Usti, se glasi:

"Ves rop je last Indijancev; o
pustošeno zemljo pa kupim jaz
za beraški denar. Napad se je
posrečil; plen je bil velikanski
torej so mu vendar morali pus-
titi denar. Ali razumete se
daj?"

"Ne, ker taka zlohnost bi
bila brez primere. Toda po-
mislite: Kaj mu če zemlja in
svet, če je vse opustošeno in
brez vrednosti?"

"On ga znova obdela."

"To bi ga veljalo več kot je
bila hacienda prej vredna, da
ne računam let, ko bo mora
čakati, da mu ta denar pri-
ne se obresti."

"To pravim tudi jaz, vendar
pri tem neka temna točka,
katere se nisem zasedil, ven-
dar jo zasledim v kratkem. V
mislite, da je še Melton na ha-
ciendo; to pa ni res, ker in
prihajamo od tam, in spotoma
ga nismo srečali. Pač pa je
pustil tam nekega moža."

"Mislite mogoče dva, nam
reč oba senorja Wellerja."

"Ne. Ta dva sta že odšla
Mogoče ste kdaj slišali o ne-
kem Jankeju, mormoncu, ki se
tudi "igralec" menuje?"

"Ne."

"Tega moža smo dobili na
haciendi. Povedal nam je, da
je odšel Melton z vami v Ures
da kupčijo sodnijsko potrdi. On
je torej vse vedel. In še nekaj
Ali sta bila tedaj, ko ste za-
pustili haciendo, tam oba Wel-
lerja in naseljenci?"

"Da. Naseljence je naravno tu
di kupil od mene. Z njih po-
močjo hoče farmo znova obde-
lati. Wellerja sta pa v njegovi
službi kot nadzornika."

"Toda Wellerja in naseljen-
cev ni več tam. Takoj po va-
šem odhodu so se podali prot
Skalnati Studencem."

"Proti Studencem?" vpraša
začuden.

"Da. In tam zgoraj jih pri-
čakuje četa Juma Indijancev."

"Ali je to mogoče? Kje ste
pa to zvedeli?" vpraša razbur-
jeno in skoči iz svoje gugalni-
ce.

"Od igralca, ki me je sma-
tral za Meltonovega prijatelja
in mi vse povedal."

"Proti Studencem, proti Stu-
dencem," ponavlja in hoti raz-
burjeno po sobi gori in doli:

"tu je treba pomisliti; res se
mora pomisliti, če je res, če mi
niste napačno poročali, senor."

"Resnica je. Igralec mi je
razodel skrivnost v presenečen-
ju. Pozneje je pa spoznal Win-
netoua in bežal pred njim. Tu
je začel nitke, ki jo moram
dalje zasledovati. Vaša haci-
enda ima tudi zdaj, ko je opu-
stošena, veliko vrednost za Mel-
tona. Po tem vzroku hočem
poizvedovati in bom imel tudi
vsepeh. Raditega sem prišel v
Ures, da poiščem vas in Mel-
tona. Vas sem dobil; on pa je
odšel proti Studencem, da se
sneide z Wellerji."

Haciender je mojim govo-
rom še vedno hodil po sobi
sempatja. Sedaj se pa naen-
krat obrne, se postavi pred me
in reče:

"Senor, jo že imam! Če je
Melton res šel v gorovje, te-
daj imam točko, zakaj je ha-
cienda vredna za Meltona, čet-
u je opustošena."

"In?" vprašam napeto.

"K. haciendi spada neki ru-
dnik, rudnik živega srebra. To-
da v njem nihče ne dela, ker
delavcev sploh nisem mogel do-
biti, in Indijanci vedno vzne-
mirjajo okolico."

"Tudi jaz sem to slišal in —
(Dalje prihodnjic.)

Društveni oglasi.

Društvo sv. Franciška, št. 66, K. S. K. Jednote ima svoje redne seje vsako prvo nede-
ljo v mesecu v John Percovi
dvorani, 2523 E. 79 St. Dru-
stveni postane lahko vsak, ki
je poštenega obnašanja, ne
manj kot 18 let in ne več kot
45 star, na duhu in telesu zdr-
av, ter mora biti en mesec
pred sprejemom od katerega
društvenika vpisan. Vpisnina
znša 25 centov, vstopnina po
starosti. Bolniška podpora se
deli v preteklih petih mesecih
no vzprejemu. Kdor želi ta-
koj podpora, mora plačati za
5 mesecev nazaj in je takoj
trugi dan deležen bolniške po-
dpore. Joe Perko, I. tajnik
6914 Grand ave. 4febt.

Društvo sv. Janeza Krstnika
ma svojo redno sejo, vsako
tretjo nedejo v mesecu v pro-
storih 6021 St. Clair ave. N. E.
Predsednik John Avsec, 3946
St. Clair ave. gl. tajnik Anton
Ostir, 6131 St. Clair; Anton O-
repek, zastopnik, 1065 East 61
cesta. — Rojaki se vabijo k o-
bilnem pristopu.

K. K. podporno društvo Pr.

Srca Jezusovega ima svoje red-
ne seje vsako drugo nedejo v
mesecu ob 2. uri popoldne v
Knausovi dvorani. Uradniki za
leto 1910 so: predsednik Fr.
Knafek, 1154 E. 60. Street;
podpredsednik: J. Kraševce,
I. tajnik: Stef Brodnik, 1096 E.
64 St.; II. tajnik: M. Oblak;
blagajnik: John Levstek; od-
borniki: John Pekolj, Anton
Zupančič in John Golob; za-
stopnik: Josip Božič 5107 Scot
ave. Collinwood, O.; vratar F.
Prelogar. Društveni zdravnik
I. F. Schmoldt, 5132 Superior
Njegove uradne ure: 7—8 z.

Društvo "Slovenija" ima svo-
je redne seje vsako prvo nede-
ljo v mesecu ob dveh popoldne,
v prostorih na 3048 St. Clair
Ave. N. E. — Kdor želi pristop-
iti, mora biti vpisan nesece dni
popreje po društvenemu bratu.

— Predsednik John Gorjup;
tajnik Frank Černe 1308 East
55th St.; blagajnik Frank Spe-
ko, 3504 St. Clair Ave. N. E.;
društveni zdravnik Dr. J. M.
Seliškar; Urad 6127 St. Clair
ave. N. E.

Slovenska Narodna Čitalni-
ca. Prostor na 1113 Norwood
Rd. vogal Glass ave. Preds.
Jos. Zele, glavni tajnik Mih.
Lah, 1268 E. 55. blag. J. Požun
1164 E. 61st St. Knjižničar K.
Rogelj 1165 E. 61st cesta in
Ivan Lah 6030 St. Clair ave.
čitalniški kolektor.

Knjige se izposojujejo v ne-
deljo od 9. do 11. dop. v četr-
tek od 7. do 9. ure zvečer.

Novi udje se sprejemajo pri
mesečni seji vsak prvi četrtek
v mesecu

Slovensko telovadno in pod-
porno društvo "Slovenski So-
kol." — Ima svoje redne seje
vsako tretjo nedejo v mesecu
ob 2. uri pop. v Knausovi dvo-
rani. — Za sprejem mora bit-
vsak kandidat vpisan po kaken
bratu Sokolu. Sprejem in pla-
čevanje, drškega naraščaja od
1—2 ure pred gl. sejo. Telovad-
ne vaje: I. oddelek za deški na-
raščaj, vsak ponedeljek in so-
boto od 7—8 ure; II. oddelek,
za brate, od 8—10 ure vsak to-
rek in soboto zvečer v veliki
dvorani.

Starosta: Jos. Kalan, tajnik:
Fr. Hudovernik, 6128 St. Clair
društveni zdravnik Dr. J. M.
Seliškar, 6127 St. Clair Ave.

K. S. P. društvo sv. Barba-
re št. 6, spadajoče h glavni po-
staji v Forest City, Pa., imi
svoje redne mesečne seje vsako
prvo nedejo v mesecu in sive
ob 2. uri popoldne v Sine-

Hall, John Grdina, v društvo se
sprejemajo člani od 16. do 45
leta. Vstopnina po starosti.

Bolniške podpore se plača \$7
na teden in to takoj po vstopu
Uradniki za leto 1910: Pred-
sednik John Gornik; 6105 St.
Clair ave, podpredsednik An-
ton Ostir; prvi tajnik: Mihael
Jalovec, 6424 Spilker ave.; II.
tajnik Jos. Zakelj; blagajnik:
Anton Učkar; odborniki: An-
ton Benčin, Mike Vintar, Jos.
Šintič; vratar: Jos. Venčin; za-
pravomoša Anton Starič. Pojas-
nja dajeta predsednik in prvi
tajnik. Društveni zdravnik dr
J. M. Seliškar.

Društvo sv. Vida št. 25 K.

S. K. Jednote ima svoje redne
mesečne seje vsako prvo nede-
ljo v mesecu v Knausovi dvo-
rani. Predsednik: Mike Setni-
kar, 6131 St. Clair Ave.; tajnik:
Jos. Rus, 1306 E. 55. cesta;
društveni zdravnik: dr. J. M.
Seliškar, 6127 St. Clair Ave.

Člani se sprejemajo od 16. do
45 leta. Plača se \$500.00 ali
\$1000.00 usmrtnine in tedenska
bolniška podpora. Novovpisani
član mora prinesiti zdravniški
list pred društveno sejo k taj-
niku, ki ga pošlje vrhovnemu
zdravniku. Ako ga ta potrdi
društvo pri prihodnji mesečni
seji gl.uje o sprejemu.

Isto velja za članice.

SAMOSTOJNO K. K. P. Dr. Sv.
JOZEFA. Redne mesečne seje Sestre
nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v
Knausovi dvorani, 6131 St. Clair Ave.
— Vstopnina od 18.—30. leta \$1.50;
od 30.—35. leta \$2.00; od 35.—40. leta
\$2.50. — Predsednik Frank Melnar-
816, 1061 E. 62nd St. tajnik Frank
Kosmerl, 6423 Metta Ave. N. E., dr-
zdravnik dr. J. M. Seliškar, 6127 St.
Clair Ave. — Rojaki se vabijo k o-
bilnemu pristopu.

Slovensko katoliško viteško
podporno društvo Sv. Alojzija
ima svoje redne mesečne seje
vsako četrto nedejo popoldne
v mesecu in redne vaje vsak
drugi torek ob 8. uri zvečer v
Knausovi dvorani.

Predsednik: John Gornik,
6113 St. Clair Ave.; podpred-
sednik: Anton Anžlovar, 1284
E. 55th St.; blagajnik: Joseph
Gornik, 6105 St. Clair Ave.;
tajnik in načelnik: Math. Klun,

24—33

Slavnim društvom vso
Jednot se priporočamo v ma-
ročila raznih tiskovin. Na raz-
polago imamo zahvale števil-
nih društev za krasno izvršitev
tiskovin. Naš urad ima sam-
unijske delavce. Delo jako fi-
no, uprsko, cene nizke, kakor
nikjer drugje.

E. A. Schellentrager
LEKARNAR
3361 St. Clair ave. N. E. Govorimo slovensko
Prsni Balzam, ozdravi prehlad in kašelj 25¢
Magični Anodyn linament, Najboljši za bolečine 25¢
Schellentrage's Carbolic Ointment, zdravi praske,
kožne bolezni 25¢.

10.548